

OBSAH

ÚVOD	14
Všeobecná časť	
Prvá kapitola HISTORICKÝ VÝVOJ MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	18
I. MEDZINÁRODNÉ PRÁVO V STAROVEKU	19
II. MEDZINÁRODNÉ PRÁVO OD STREDOVEKU DO 19. STOROČIA (TRADIČNÉ MEDZINÁRODNÉ PRÁVO)	21
III. MEDZINÁRODNÉ PRÁVO OD 19. STOROČIA DO ROKU 1945 (VZNIK VŠEOBECNÉHO MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA)	32
IV. MEDZINÁRODNÉ PRÁVO OD ROKU 1945 DO SÚČASNÉHO OBDOBIA	37
Literatúra	43
Druhá kapitola POJEM, PREDMET A OSOBITOSTI MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	44
I. POJEM MEDZINÁRODNÉ PRÁVO VEREJNÉ	44
II. PREDMET ÚPRAVY MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	47
III. OSOBITOSTI MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	50
A. Subjekty medzinárodného práva a ich vzťahy	50
B. Pramene medzinárodného práva a ich tvorba	51
C. Sankčný mechanizmus medzinárodného práva	52
Literatúra	54
Tretia kapitola SUBJEKTY MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	55
I. ŠTÁTY AKO SUBJEKTY MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	56
II. NÁRODNOOSLOBODZOVACIE A POVSTALECKÉ HNUTIA AKO DOČASNÉ A OBMEDZENÉ SUBJEKTY MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	61
A. Národnooslobodzovacie hnutie ako subjekt medzinárodného práva	61

B. Povstalecké hnutie ako subjekt medzinárodného práva	65
III. MEDZINÁRODNÉ MEDZIVLÁDNE ORGANIZÁCIE AKO SUBJEKTY MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA A MEDZINÁRODNÉ NEVLÁDNE ORGANIZÁCIE	67
A. Medzinárodné medzivládne organizácie	67
B. Medzinárodné nevládne organizácie	75
IV. JEDNOTLIVEC AKO SUBJEKT MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	77
A. Medzinárodnoprávna subjektivita jednotlivca v oblasti ľudských práv a základných slobôd	79
B. Procesné práva jednotlivca v oblasti ľudských práv a základných slobôd	81
C. Procesné práva jednotlivcov pri uplatňovaní zodpovednosti za zločiny podľa medzinárodného práva	83
V. SVÄTÁ STOLICA AKO SUBJEKT MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA <i>SUI GENERIS</i>	86
VI. INÉ NETRADIČNÉ SUBJEKTY MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	88
Literatúra	89
Štvrtá kapitola VZŤAH MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA A VNÚTROŠTÁTNEHO PRÁVA	90
Literatúra	100
Piata kapitola PRAMENE MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	101
I. VŠEOBECNE O PRAMEŇOCH MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	101
II. MEDZINÁRODNÁ ZMLUVA AKO PRAMEŇ MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	105
III. MEDZINÁRODNÁ OBYČAJ AKO PRAMEŇ MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	107
IV. VŠEOBECNÉ PRÁVNE ZÁSADY UZNÁVANÉ CIVILIZOVANÝMI NÁRODMI	112

V. SÚDNE ROZHODNUTIA AKO POMÔCKA PRI URČOVANÍ PRÁVNÝCH PRAVIDIEL	115
VI. NÁUKA NAJVIAC KVALIFIKOVANÝCH ODBORNÍKOV RÔZNYCH NÁRODOV AKO POMÔCKA PRI URČOVNÍ PRÁVNÝCH PRAVIDIEL	117
VII. ROZHODOVANIE MEDZINÁRODNÉHO SÚDNEHO DVORA <i>EX AEQUO ET BONO</i>	117
VIII. JEDNOSTRANNÉ AKTY AKO ZDROJE ZÁVÄZKOV ŠTÁTOV PODĽA MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	118
IX. VNÚTROŠTÁTNE ZÁKONODÁRSTVO AKO POMOCNÝ PRAMEŇ MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	119
X. REZOLÚCIE VALNÉHO ZHROMAŽDENIA ORGANIZÁCIE SPOJENÝCH NÁRODOV AKO POMOCNÉ PRAMENE MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	120
Literatúra	123
Šiesta kapitola PRAVIDLÁ MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	124
I. MATERIÁLNE A PROCESNÉ PRAVIDLÁ MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	124
II. VŠEOBECNÉ, PARTIKULÁRNE A INDIVIDUÁLNE PRAVIDLÁ MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	125
III. ČASOVO OBMEDZENÉ A NEOBMEDZENÉ PRAVIDLÁ MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	126
IV. ZÁSADY A NORMY MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	127
V. DISPOZITÍVNE A KOGENTNÉ PRAVIDLÁ MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	129
Literatúra	131
Siedma kapitola KODIFIKÁCIA MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	132
I. ORGÁNY KODIFIKÁCIE MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	134
II. KODIFIKÁCIA A POKROKOVÝ ROZVOJ MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	135
III. PREDMET KODIFIKÁCIE MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	137

IV. KODIFIKÁCIA MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	
PROSTREDNÍCTVOM MNOHOSTRANNÝCH DOHOVOROV	139
A. Prípravné štádium kodifikácie	139
B. Konferenčné štádium kodifikácie	140
C. Ratifikačné štádium kodifikácie	142
V. ĎALŠIE SPÔSOBY KODIFIKÁCIE	
MEDZINÁRODNÉHO PRÁVA	143
Literatúra	146
Ôsma kapitola POKOJNÉ RIEŠENIE	
MEDZINÁRODNÝCH SPOROV	147
I. CHARAKTERISTIKA POKOJNÉHO RIEŠENIA SPOROV	
V MEDZINÁRODNOM PRÁVE	147
II. PROSTRIEDKY POKOJNÉHO RIEŠENIA SPOROV	
V MEDZINÁRODNOM PRÁVE	153
A. Priame rokovania	154
B. Dobré služby a sprostredkovanie	155
C. Vyšetrovanie a zmierovacie konanie	157
III. KONANIE PRED STÁLYM ARBITRÁŽNYM DVOROM	158
IV. KONANIE PRED MEDZINÁRODNÝM SÚDNYM DVOROM	161
A. Sporové konanie pred Medzinárodným súdnym dvorom	167
B. Posudkové konanie pred Medzinárodným súdnym dvorom	169
V. SYSTÉM RIEŠENIA SPOROV ORGANIZÁCIOU	
SPOJENÝCH NÁRODOV	171
Literatúra	174
Deviata kapitola ZODPOVEDNOSŤ	
V MEDZINÁRODNOM PRÁVE	175
I. PROTIPRÁVNE SPRÁVANIE ŠTÁTOV AKO ZÁKLAD	
MEDZINÁRODNOPRÁVNEJ ZODPOVEDNOSTI	176
A. Subjektívny prvok zodpovednosti za medzinárodne	
protiprávne správanie štátov	177

B. Objektívny prvok zodpovednosti za medzinárodne protiprávne správanie štátov	179
C. Okolnosti vylučujúce protiprávnosť správania štátov	181
II. OBSAH ZODPOVEDNOSTI ZA MEDZINÁRODNE PROTIPRÁVNE SPRÁVANIE	185
III. ZÁVAŽNÉ PORUŠENIE ZÁVÄZKOV VYPLÝVAJÚCICH Z KOGENTNÝCH NORIEM MEDZINÁRODNEHO PRÁVA	189
IV. UPLATŇOVANIE ZODPOVEDNOSTI ZA MEDZINÁRODNE PROTIPRÁVNE SPRÁVANIE	191
V. PROTIOPATRENIA POŠKODENÉHO ŠTÁTU	193
VI. OBJEKTÍVNA (ABSOLÚTNA) ZODPOVEDNOSŤ V MEDZINÁRODNOM PRÁVE	193
VII. ZODPOVEDNOSŤ ZA ŠKODLIVÉ DÔSLEDKY ČINNOSTÍ MEDZINÁRODNÝM PRÁVOM NEZAKÁZANÝCH	195
Literatúra	198
Desiata kapitola SANKCIE V MEDZINÁRODNOM PRÁVE	199
I. INDIVIDUÁLNE DONUCOVACIE OPATRENIA ŠTÁTOV	200
A. Represálie	200
B. Protiopatrenia	202
C. Retorzie	208
II. KOLEKTÍVNE PROSTRIEDKY DONÚTENIA	209
A. Charakteristika systémov kolektívneho donútenia	209
B. Systém kolektívneho donútenia Organizácie Spojených národov	211
C. Ohrozenie mieru, porušenie mieru alebo útočný čin	214
D. Kolektívne donucovacie opatrenia bez použitia ozbrojenej sily	218
E. Kolektívne donucovacie opatrenia s použitím ozbrojenej sily	223
III. MIEROVÉ OPERÁCIE ORGANIZÁCIE SPOJENÝCH NÁRODOV	225

IV. SEBAOBRANA V MEDZINÁRODNOM PRÁVE	231
Literatúra	235

Osobitná časť

Jedenásta kapitola OBYVATELIA, ŠTÁTNI OBČANIA A CUDZINCI	238
I. OBYVATELIA V MEDZINÁRODNOM PRÁVE	238
II. ŠTÁTNE OBČIANSTVO V MEDZINÁRODNOM PRÁVE	239
III. DIPLOMATICKÁ OCHRANA ŠTÁTNYCH OBČANOV	248
IV. PRÁVNE POSTAVENIE CUDZINCOV	253
Literatúra	257

Dvanásta kapitola ŠTÁTNE ÚZEMIE A MEDZINÁRODNÉ ÚZEMNÉ REŽIMY	258
I. ŠTÁTNE ÚZEMIE A ŠTÁTNE HRANICE	258
A. Štátne územie	260
1. Spôsoby nadobúdania štátneho územia	262
2. Vnútroštátne, mnohonárodné a medzinárodné rieky ako súčasť štátnych území	269
3. Vývoj medzinárodnoprávnej úpravy slobody plavby na medzinárodných riekach	271
a) Záverečný akt Viedenského kongresu z roku 1815	271
b) Internacionalizácia európskych riek po roku 1815	273
c) Vývoj právnej úpravy režimu plavby na Dunaji	275
d) Belehradský dohovor o režime plavby na Dunaji z roku 1948	276
4. Vzdušný priestor ako súčasť štátneho územia	279
B. Štátne hranice a ich funkcie	286
C. Druhy štátnych hraníc a ich určovanie	289

II. MEDZINÁRODNOPRÁVNA ÚPRAVA ÚZEMNÝCH REŽIMOV (ŠÍRE MORE, JEHO DNO A PODZEMIE, ANTARKTÍDA, KOZMICKÝ PRIESTOR)	291
A. Medzinárodné morské právo	291
1. Prvá Ženevská konferencia o morskom práve (1958)	295
2. Druhá Ženevská konferencia o morskom práve (1960)	299
3. Tretia Ženevská konferencia o morskom práve (1973 až 1982)	299
4. Dohovor o morskom práve (1982)	300
a) Pobrežné more a príľahlá zóna	301
b) Výlučná ekonomická zóna	303
c) Šíre more	305
d) Pevninská plytčina	307
e) Dno a podzemie širého mora (Oblasť)	310
f) Riešenie sporov v morskom práve	314
B. Medzinárodnoprávny režim Antarktídy.....	318
C. Právny režim kozmického priestoru	323
Literatúra	331
Trinásta kapitola ŠTÁTNE ORGÁNY PRE ZAHRANIČNÉ STYKY A MEDZINÁRODNÉ DIPLOMATICKÉ PRÁVO	335
I. ŠTÁTNE ORGÁNY PRE ZAHRANIČNÉ STYKY	335
II. MEDZINÁRODNÉ DIPLOMATICKÉ PRÁVO	336
III. MEDZINÁRODNÉ KONZULÁRNE PRÁVO	356
IV. OSOBITNÉ MISIE	371
V. ZASTÚPENIE ŠTÁTOV PRI MEDZINÁRODNÝCH ORGANIZÁCIÁCH UNIVERZÁLNEJ POVAHY	376
Literatúra	381
Štrnásť kapitola PRÁVO MEDZINÁRODNÝCH ZMLÚV	383
I. DELENIE MEDZINÁRODNÝCH ZMLÚV	383
II. CHARAKTERISTIKA MEDZINÁRODNÉHO ZMLUVNÉHO PRÁVA	387

III. ÚZEMNÝ ROZSAH UPLATŇOVANIA MEDZINÁRODNÝCH ZMLÚV	389
IV. VZŤAH VIEDENSKÉHO DOHOVORU O ZMLUVNOM PRÁVE K PRÁVNYM PORIADKOM ZMLUVNÝCH STRÁN MEDZINÁRODNÉHO DOHOVORU	390
V. PRÍPRAVA TEXTU MEDZINÁRODNEJ ZMLUVY	391
A. Prijatie a overenie textu zmluvy	391
B. Vyjadrenie súhlasu štátu byť viazaný zmlouvou	393
C. Závazok nemariť predmet a účel zmluvy	395
D. Dočasné vykonávanie zmluvy	396
VI. VÝHRADY K MEDZINÁRODNÝM ZMLUVÁM	396
A. Náležitosti a rozsah výhrad k medzinárodným zmluvám	397
B. Prijatie a odmietnutie výhrad k medzinárodným zmluvám	398
C. Námiety voči výhradám k medzinárodným zmluvám	400
D. Konanie o výhradách	401
VII. PLATNOSŤ MEDZINÁRODNÝCH ZMLÚV	402
A. Spôsobilosť štátov uzavierať medzinárodné zmluvy	403
B. Riadne prejavená vôľa zmluvných strán	405
C. Absolútna neplatnosť medzinárodných zmlúv	405
D. Nesúlady medzinárodnej zmluvy s imperatívnou normou medzinárodného práva	407
E. Relatívna neplatnosť medzinárodných zmlúv	409
VIII. VÝKLAD MEDZINÁRODNÝCH ZMLÚV	411
IX. ZMLUVY A TRETIE ŠTÁTY	414
A. Konsenzuálny základ vzniku práv a záväzkov pre tretie štáty	414
B. Ustanovenia zmluvy, ktoré sa pre tretie štáty stávajú záväznými v dôsledku medzinárodnej obvyčaje	416
X. ZÁNİK ZMLÚV A PRERUŠENIE ICH VYKONÁVANIA	417
A. Zmenšenie počtu strán mnohostrannej zmluvy	417
B. Zmluvy, ktoré neobsahujú ustanovenie o zániku, výpovedi alebo o odstúpení	417

C. Závažné porušenie zmlúv ako dôvod ich zániku alebo prerušenia vykonávania	419
D. Podstatná zmena pomerov ako dôvod zániku medzinárodnej zmluvy	420
XI. KONANIE O NEPLATNOSTI ZMLÚV, O ICH ZÁNIKU A PRERUŠENÍ VYKONÁVANIA	424
XII. DÔSLEDKY ZÁNIKU ZMLUVY, JEJ NEPLATNOSTI A PRERUŠENIA VYKONÁVANIA	425
XIII. REGISTRÁCIA A PUBLIKÁCIA MEDZINÁRODNÝCH ZMLÚV	427
Literatúra	431
 Pätnásta kapitola MEDZINÁRODNÉ PRÁVO OZBROJENÝCH KONFLIKTOV A MEDZINÁRODNÉ HUMANITÁRNE PRÁVO	
I. VÝVOJ A CHARAKTERISTIKA PRÁVNEJ ÚPRAVY	433
II. HISTORICKÝ VÝVOJ IUS AD BELLUM	437
III. MEDZINÁRODNÉ PRÁVO OZBROJENÝCH KONFLIKTOV	439
A. Všeobecná charakteristika a základné zásady	439
B. Medzinárodné a nemedzinárodné konflikty	441
C. Vznik vojnového stavu	444
D. Právne účinky vzniku vojnového stavu	446
E. Neutralita v ozbrojených konfliktoch	450
1. Prostá neutralita	450
2. Neutralita v systéme kolektívneho donútenia OSN	453
3. Trvalá neutralita	453
F. Vedenie ozbrojeného konfliktu	455
1. Ozbrojené sily protivníka	455
2. Vojnová oblasť a oblasť vojnových operácií	460
3. Spôsoby a prostriedky vedenia ozbrojeného konfliktu	461
G. Zakázané spôsoby a prostriedky vedenia ozbrojeného konfliktu	462
1. Zakázané spôsoby vedenia ozbrojeného konfliktu	462

2. Zakázané prostriedky vedenia ozbrojeného konfliktu	463
IV. MEDZINÁRODNÉ HUMANITÁRNE PRÁVO	469
A. Všeobecné zásady humanitárneho práva	470
B. Ženevský dohovor o zlepšení osudu ranených a chorých príslušníkov ozbrojených síl v poli	471
C. Ženevský dohovor o zlepšení osudu ranených, chorých a stroskotancov ozbrojených síl na mori	473
D. Ženevský dohovor o zaobchádzaní s vojnovými zajatcami	474
E. Ženevský dohovor o ochrane civilných osôb	477
V. VOJNOVÉ REPRESÁLIE	481
VI. ZASTAVENIE BOJOV A UKONČENIE VOJNOVÉHO STAVU	485
A. Zastavenie bojov	485
B. Ukončenie vojnového stavu	487
Literatúra	490
Šestnástá kapitola MEDZINÁRODNÉ TRESTNÉ PRÁVO	493
I. NORIMBERSKÝ VOJENSKÝ TRIBUNÁL	494
II. MEDZINÁRODNÝ TRIBUNÁL PRE STÍHANIE OSÔB ZODPOVEDNÝCH ZA ZÁVAŽNÉ PORUŠENIA MEDZINÁRODNÉHO HUMANITÁRNEHO PRÁVA SPÁCHANÉ NA ÚZEMÍ BÝVALEJ JUHOSLÁVIE OD ROKU 1991	499
III. MEDZINÁRODNÝ TRESTNÝ SÚD	505
IV. ZMIEŠANÉ (ZMEDZINÁRODNEŇÉ) VNÚTROŠTÁTNE SÚDY	518
LITERATÚRA	520